

گزارش کمیسیون انرژی در خصوص اعمال ماده ۲۳۴ قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

«اجرای ناقص تکالیف قانونی مربوط به جمع آوری گازهای همراه تولید نفت و مشعل»

بخش اول: مقدمه

گازهای همراه تولید نفت و مشعل (فلر) گازهایی هستند که در صنایع نفت و گاز به صورت گازهای همراه تولیدی با نفت یا به عنوان محصول جانبی در تاسیسات نفت و گاز تولید می‌شوند. به طور کلی بر اساس تفکیک وظایف شرکت های تابعه وزارت نفت، گازهای مشعل قابل تفکیک به گازهای همراه تولید نفت (حوزه فعالیت شرکت ملی نفت)، گازهای مشعل پالایشگاه‌های گازی (حوزه فعالیت شرکت ملی گاز) و مشعل پالایشگاه های نفتی (حوزه فعالیت شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی) می‌باشند.

علی‌رغم اینکه گازهای مشعل ارزش حرارتی بالایی دارند، اما عمدتاً به دلایل محدودیت‌هایی مانند حفظ ایمنی منطقه، میزان بالای گوگرد، دوری محل استخراج از خشکی، هزینه بالای انتقال گاز و سایر مسائل فنی و اقتصادی در محل تولید سوزانده یا به اصطلاح فلر می‌شوند. البته در برخی از موارد به دلیل پایین بودن دبی و فشار گاز همراه تولید شده، بازیابی و استفاده از آن فاقد توجیه اقتصادی است و چاره‌ای جز فلر کردن وجود ندارد.

با پیشرفت فناوری و افزایش مصرف انرژی در جهان، امروزه روش‌های مختلفی برای استفاده از گازهای مشعل به کار گرفته می‌شود؛ از جمله: تامین سوخت نیروگاه‌ها برای تولید برق، تولید فراورده‌های مختلف شیمیایی (GTC, GTL) و همچنین تبدیل گاز مشعل به سوخت‌های مختلف (از جمله گازوئیل، بنزین، CNG و LPG). در کشور ما روش‌هایی که برای جمع‌آوری و استفاده از گازهای مشعل مورد استفاده قرار گرفته است بیشتر به صورت تزریق مجدد به مخازن برای ازدیاد برداشت نفت، ارسال به واحدهای NGL، تامین خوراک واحدهای پتروپالایشگاهی و فروش از طریق مزایده است. با وجود ایجاد ظرفیت‌های قانونی مناسب در قوانین و اسناد بالادستی و نیز قوانین بودجه سنواتی، اجرای طرح‌های جمع‌آوری گازهای مشعل در کشور با چالش‌های عمده‌ای روبرو بوده که مهم‌ترین آن، عدم اولویت جمع‌آوری گازهای مشعل برای شرکت‌های تابعه وزارت نفت به دلیل عدم جذابیت مالی اجرای این پروژه‌ها در مقایسه با سایر پروژه‌های شرکت های تابعه (نظیر پروژه‌های توسعه میادین) است.

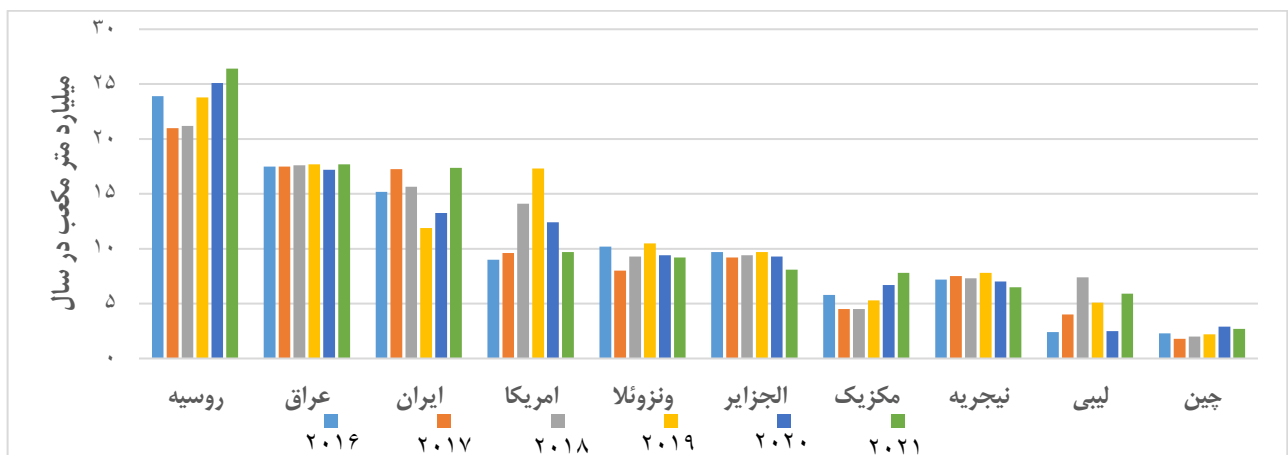
کمیسیون انرژی در راستای ایفای وظایف نظارتی خود، نسبت به پیگیری اجرای تکالیف مصرح در قوانین از سوی دستگاه‌های اجرایی ذیربط، اخذ گزارش از دستگاه‌های نظارتی و بازدید میدانی از مناطق نفت‌خیز و میادین گازی کشور اقدام نمود. به‌همین منظور در گزارش حاضر که با همکاری مرکز پژوهش‌های مجلس تهیه شده است، ضمن بیان ضرورت رسیدگی به موضوع طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه، عملکرد وزارت نفت به‌عنوان متولی اصلی اجرای تکالیف قانونی مرتبط با آن ارزیابی شده و در نهایت ضمن تشریح موانع اجرایی شدن طرح‌های مذکور در کشور، وضعیت اجرای تکالیف قانونی توسط دستگاه مسئول جمع‌بندی و ارائه می‌شود.

بخش دوم: طرح مسأله و اهمیت موضوع

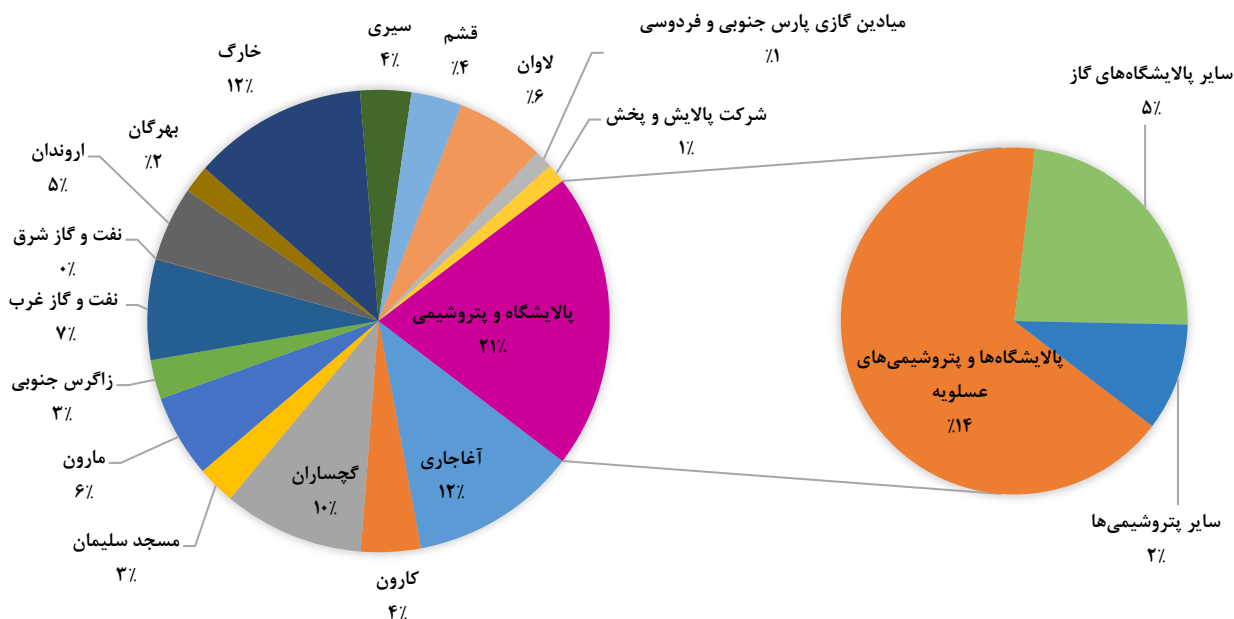
اهمیت گازهای مشعل به لحاظ اقتصادی و محیط زیستی موجب شده کشورهای مختلف از جمله روسیه، نیجریه و آمریکا که سطح بالای این گازها را دارند، از راهکارهای مختلفی اعم از وضع قوانین و به کارگیری فناوریهای متفاوت برای جمع آوری آن استفاده کنند. بر اساس آخرین آمار منتشر شده توسط بانک جهانی در سال ۲۰۲۱ میلادی، حدود ۱۵۰ میلیارد متر مکعب گاز در سراسر جهان فلر شده که تقریباً برابر ۳۵ درصد از مصرف گاز اتحادیه اروپا بوده است؛ افزایش قیمت نفت، قیمت پایین گاز و در نتیجه آن رقابت برای افزایش تولید نفت و فقدان قوانین کنترل کننده باعث حجم بالای فلرینگ در جهان بوده است. مطابق آمار ارائه شده در طول سه دهه اخیر، ایران از نظر حجم فلرینگ همواره در بین سه کشور نخست جهان قرار دارد. شکل (۱) حجم گازهای سوزانده شده و روند تغییرات آن در کشورهایی که بیشترین میزان فلرینگ را در بازه زمانی ۲۰۱۶ الی ۲۰۲۱ میلادی داشته‌اند، نشان می‌دهد.

مطابق آمار وزارت نفت، میزان سوزاندن گازهای همراه نفت ایران در سال ۱۴۰۱ هجری شمسی بالغ بر ۱۸,۴۳ میلیارد مترمکعب (حدود ۱۲ درصد از کل فلرینگ جهان) بوده است. برای درک بزرگی این رقم می‌توان اشاره کرد که این حجم از گاز تقریباً برابر با کل صادرات گاز طبیعی ایران در سال ۱۴۰۰ است. این رقم وقتی بهتر درک می‌شود که بدانیم حجم گاز طبیعی تولیدی در پالایشگاه فاز (۱) پارس جنوبی در همین سال حدود ۹ میلیارد متر مکعب بوده است. به بیان دیگر حجم تجمعی گازهای مشعل معادل ظرفیت حدود ۲ فاز پارس جنوبی است. همچنین با فرض اینکه قیمت گاز فلر معادل میانگین گاز طبیعی صادراتی و حدود ۱۵ سنت بر متر مکعب باشد، عدم‌النتفع ناشی از سوزانده شدن این مقدار گاز نزدیک به ۳ میلیارد دلار در سال خواهد بود که اهمیت پرداختن به طرح‌های بازیابی گاز فلر در ایران را بیش از پیش مشخص می‌سازد.

علاوه بر موارد فوق، سوزاندن این حجم عظیم گاز در کنار اتلاف بخش قابل توجهی از منابع انرژی اولیه، با انتشار میلیون‌ها تن گاز معادل دی‌اکسید کربن (CO_2)، ضمن انتشار گازهای گلخانه‌ای و تغییرات نامطلوب آب و هوایی، موجب آلودگی شدید هوای مناطق تحت تأثیر می‌شود. فلرینگ به‌طور متوسط سالیانه موجب انتشار بیش از ۴۰۰ میلیون تن معادل دی‌اکسید کربن در جهان می‌شود که معادل آلودگی ناشی از ۷۷ میلیون خودروی سواری است.

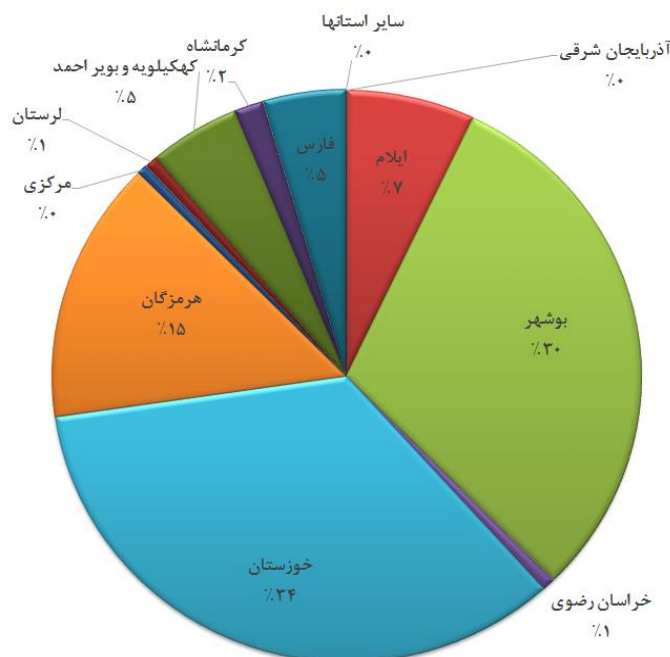
شکل (۱)-کشورهای دنیا با بیشترین میزان گاز مشعل (فلرینگ)

شکل ۲- سهم هر یک از شرکت‌های نفتی از حجم گازهای فلر در ایران

مطابق آمار وزارت نفت در سال ۱۴۰۰ میزان گاز مشعل تولیدی در شرکت ملی نفت ایران معادل روزانه ۴۱٫۷ میلیون مترمکعب، گاز مشعل شرکت ملی گاز ایران معادل روزانه ۸٫۸ میلیون مترمکعب (۴ میلیون متر مکعب روزانه در مجموعه پالایشگاه‌های گازی پارس جنوبی) و گاز مشعل پالایشگاه‌های نفت که مقدار ناچیزی می‌باشد. این مقدار فلرینگ، به طور متوسط سالانه بیش از ۲۵۲ هزار تن دی اکسید گوگرد (SO_2) تولید می‌کند که با توجه به محدودیت سرزمینی و موقعیت بسته جغرافیایی به‌ویژه در منطقه پارس جنوبی، تراکم این حجم از آلاینده‌گی موجب آسیب جدی به سلامت مردم و کارکنان و نیز عوارض محیط زیستی از طریق ترکیب با بخار آب و ایجاد باران‌های اسیدی در منطقه شده است. لازم به ذکر است که محاسبات فوق، بدون در نظر گرفتن مقدار فلرینگ شرکت‌های پتروشیمی مستقر در منطقه پارس جنوبی و نیز منطقه ویژه پتروشیمی ماهشهر لحاظ شده است.

سهم شرکت‌های بهره‌بردار زیرمجموعه شرکت‌های نفتی از کل میزان فلرینگ در شکل شماره (۲) ارائه شده است. بر این اساس بیشترین سهم فلرینگ در شرکت‌های بهره‌بردار مربوط به پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌های عسلویه با سهم ۱۴ درصدی است. شکل (۳) نیز وضعیت فلرینگ را به تفکیک استان‌های مختلف در کشور نشان می‌دهد. بر این اساس، استان‌های خوزستان، بوشهر و هرمزگان دارای بیشترین سهم بوده که مجموعاً حدود ۸۰ درصد از کل گازهای مشعل در کشور است.

شکل ۳ - سهم استان‌های مختلف کشور از میزان فلرینگ

بخش سوم: مستندات قانونی

با توجه به اهمیت موضوع جمع‌آوری و بهره‌برداری از گازهای همراه، قانون‌گذار در قوانین برنامه توسعه و بودجه‌های سنواتی، احکام متعددی را برای این موضوع به شرح ذیل در نظر گرفته است:

- **بند ۱۵-۳ قانون بودجه سال ۱۳۹۲:** به وزارت نفت اجازه داده می‌شود از طریق شرکت‌های دولتی تابعه ذیربط، درآمد حاصل از مزایده فروش گازهای تولیدی همراه نفت از کلیه میادین نفتی ایران را که در حال حاضر سوزانده می‌شود، بر مبنای قیمت پایه یک سوم قیمت گاز طبیعی تصفیه شده تحویلی به صنایع، صرف طرح‌های حفاظت محیط زیست وزارت نفت و شرکت‌های تابعه نماید.
- **بند (الف) ماده (۴۸) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه:** دولت مکلف است کلیه طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید و مشعل در کلیه میادین نفتی و تاسیسات صنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیر دولتی واگذار نماید به گونه‌ای که تا پایان برنامه حداقل نود درصد گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد.
- **بند (د) تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۰:** وزارت نفت مکلف است با استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به منظور جلوگیری از هدررفت گازهای همراه نفت (فلر)، اتان، پروپان و بوتان (ال پی جی) و میعانات گازی (ان.جی.ال) در میادین نفتی و گازی نسبت به احداث طرح‌های جداسازی مواد مذکور حداقل به میزان یک میلیون تن در سال ۱۴۰۰ اقدام کند. بازپرداخت سرمایه‌گذاری انجام شده از محل تحویل مواد تولیدی همان طرح خواهد بود.

• **بند (ع) تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۱:** شرکت ملی نفت ایران و شرکت دولتی تابعه ذریبط وزارت نفت مکلفند با استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با بهره‌گیری از منابع داخلی شرکتهای تابعه، نسبت به اجرای طرحهای جلوگیری از اتلاف ترکیبات ارزشمند گازی به شرح زیر اقدام و بازپرداخت سرمایه‌گذاری انجام شده را از محل عواید حاصل از اجرای طرحها پرداخت نماید. واردات کالاهای مورد نیاز برای این طرحها از عوارض گمرکی معاف می‌باشد.

۱- اجرای طرحهای جمع‌آوری، بازیافت و فرآورش گازهای مشعل بلا تکلیف با هدف تولید حداقل سیصد هزار تن در سال محصولات اتان و سنگین‌تر از گازهای مشعل بلا تکلیف با اولویت مناطق پارس جنوبی و مسجد سلیمان

۲- تکمیل طرحهای بازیافت، تصفیه، سردسازی و انتقال پروپان و بوتان (ال.پی.جی) در پالایشگاههای گازی پارس جنوبی و تأمین تجهیزات باقیمانده از سازندگان داخلی و خارجی، به نحوی که میزان تزریق گاز مایع به کمتر از نصف تزریق گاز مایع به خط در سال ۱۴۰۱ کاهش یابد.

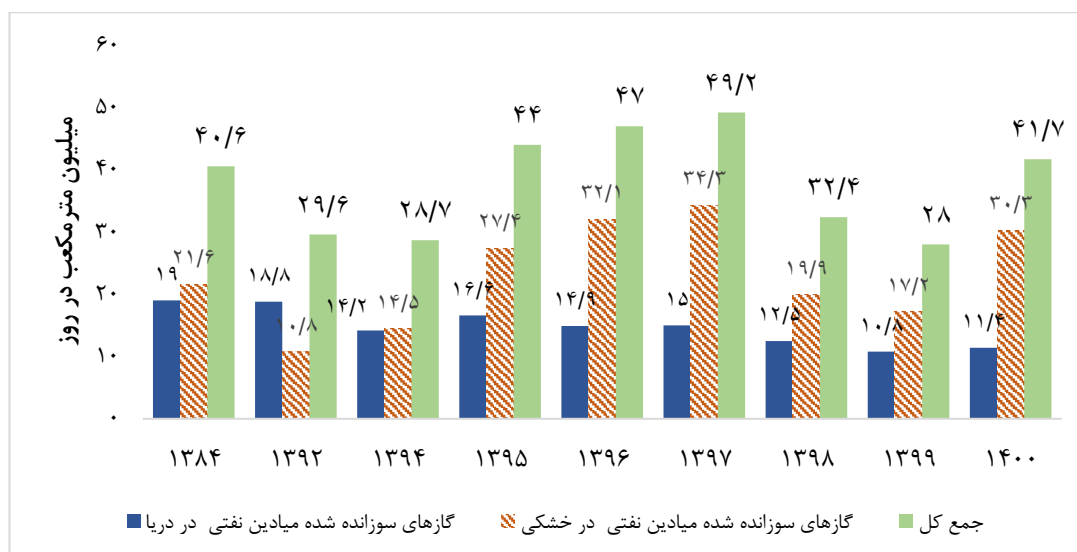
۳- اجرای طرحهای افزایش ضریب بازیافت اتان در پالایشگاههای گازی کشور برای تأمین پایدار خوراک صنایع پتروشیمی کشور

بخش چهارم: عملکرد وزارت نفت و آخرین وضعیت برنامه‌های اعلام شده برای جمع‌آوری گازهای همراه

با توجه به تکالیف قانونی مصرح به‌ویژه بند «الف» ماده (۴۸) برنامه پنجساله ششم توسعه که مبنای بررسی گزارش حاضر است؛ عملکرد وزارت نفت به تفکیک شرکت‌های ملی نفت و گاز ایران به شرح زیر می‌باشد:

الف) عملکرد و برنامه‌های اعلامی شرکت ملی نفت ایران

در شکل (۴) روند سوزاندن گازهای مشعل در ایران به تفکیک میادین نفتی دریایی و خشکی دیده می‌شود. با توجه به شکل، میزان گاز مشعل شرکت ملی نفت ایران در سال ۱۳۹۵ (سال شروع برنامه) معادل ۴۴ میلیون مترمکعب در روز (۱۶ میلیارد مترمکعب در سال) بوده که این میزان در سال پایانی برنامه (سال ۱۴۰۰) به ۴۱/۷ میلیون مترمکعب در روز (۱۵/۲۲ میلیارد مترمکعب در سال) رسیده است.

شکل ۴- میزان گاز مشعل (فلرینگ) شرکت ملی نفت ایران

ماخذ: وزارت نفت، گزارش «برنامه‌ها و اقدامات وزارت نفت در مورد جمع‌آوری گازهای همراه تولید نفت و مشعل»

مطابق عملکرد اعلام شده، شرکت ملی نفت ایران اقدام به تعریف طرح‌های فروش و مزایده گازهای مشعل (در قالب طرح‌های کوتاه مدت) و احداث واحدهای ان.جی.ال و تاسیسات جمع‌آوری این گازها (در قالب طرح‌های بلند مدت) کرده است. با این وجود، در طول سال‌های قانون برنامه ششم، این اقدامات تنها منجر به جمع‌آوری ۱/۴۳ میلیون مترمکعب در روز گاز همراه نفت (معادل ۵۲۲ میلیون مترمکعب در سال) از طریق مزایده و فروش و میزان ۱,۲ میلیون مترمکعب روزانه گاز مشعل پالایشگاه‌های گازی شده است که عملکرد کمتر از ۱۰٪ را نشان می‌دهد.

ب) برنامه‌های شرکت ملی گاز ایران برای جمع‌آوری گازهای همراه پارس جنوبی

مطابق آمار وزارت نفت، مقادیر گازهای مشعل شرکت ملی گاز ایران از ۳/۶۵ میلیارد مترمکعب در سال ۱۳۹۶ به ۳/۲۲ میلیارد مترمکعب در سال ۱۴۰۰ رسیده است. این شرکت برای کاهش فلرینگ و انتشار SO₂ در پالایشگاه‌های پارس جنوبی، طرح‌های یک و سه‌ساله به ارزش ۱۷۴ میلیون دلار تعریف کرده است. هر چند بر اساس گزارش عملکرد شرکت مذکور، شاخص فلرینگ در پالایشگاه‌های گاز اول تا پنجم پارس جنوبی در طول ۱۲ سال اخیر بهبود نسبی داشته و به مقدار متوسط ۰,۹۴ از کل گاز ورودی در سال ۱۳۹۹ رسیده است؛ لکن این مقدار همچنان فاصله معناداری با متوسط جهانی برای شاخص مذکور دارد. به‌عنوان نمونه بالاترین میزان شاخص فلرینگ در پالایشگاه‌های کشور کانادا ۰,۵۴ درصد می‌باشد که حدوداً نصف متوسط اعلام شده از سوی شرکت ملی گاز ایران است. این در حالیست که مقدار شاخص مذکور در برخی از پالایشگاه‌های کشور کانادا تا سطح ۰,۰۴ درصد نیز پایین بوده است. لذا ضروری است شرکت ملی گاز ایران اقدامات عملیاتی خود برای اجرای طرح‌های مذکور و کاهش بیشتر فلرینگ تا رسیدن به سطح استاندارد جهانی را با جدیت بیشتری دنبال کرده و فاصله مذکور نسبت به متوسط جهانی را کاهش دهد.

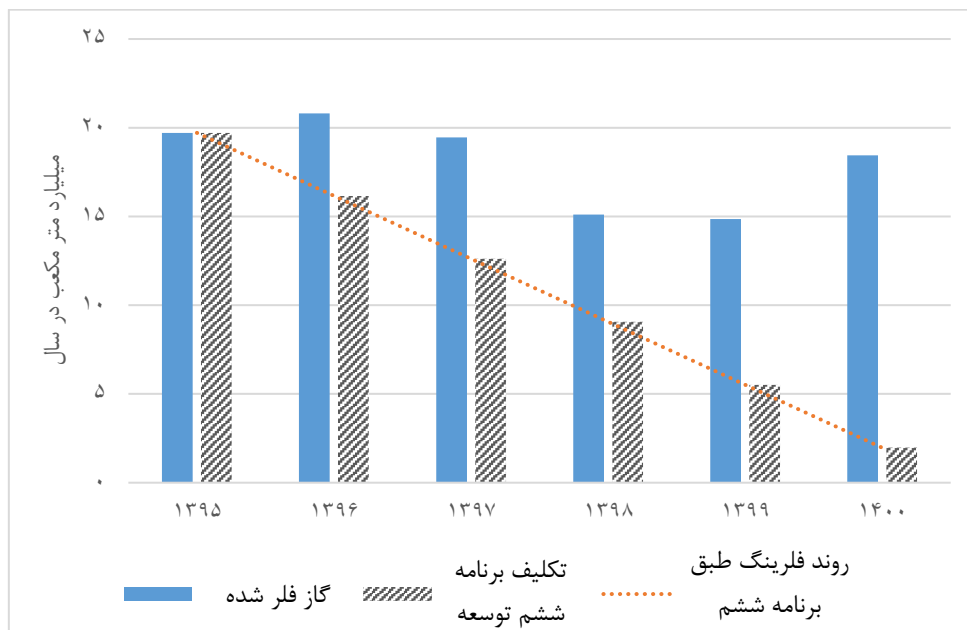
در مجموع برای بررسی عملکرد وزارت نفت در مورد تکلیف قانونی مندرج در برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، مقایسه میزان گاز مشعل تولیدی در سال ۱۴۰۰ با مقدار سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که میزان کاهش گازهای همراه بسیار کمتر از هدفگذاری مورد نظر است و حدود ۶/۴ درصد برآورد می‌شود. بر اساس محاسبات مرکز پژوهش‌های مجلس، درصد کاهش گازهای مشعل نسبت به سال ابتدای برنامه در جدول شماره (۱) در طول سال‌های اجرا ارائه شده است. مقایسه عملکرد واقعی وزارت نفت با اهداف قانون برنامه ششم نیز در شکل (۵) نشان داده شده است.

جدول ۱- عملکرد وزارت نفت در سوزاندن گازهای همراه نفت و مشعل

وزارت نفت	۱۳۹۵ (میلیارد مترمکعب)	۱۳۹۶ (میلیارد مترمکعب)	۱۳۹۹ (میلیارد مترمکعب)	۱۴۰۰ (میلیارد مترمکعب)	درصد کاهش انجام شده
شرکت ملی نفت	۱۶/۰۶	۱۷/۱۵۵	۱۰/۲۲	۱۵/۲۲	۵/۲۳
شرکت ملی گاز	*۳/۶۵۵	۳/۶۵۵	۴/۶۴۳	۳/۲۱۷	۱۲
مجموع	۱۹/۷۱۵	۲۰/۸۱	۱۴/۸۶۳	۱۸/۴۳۷	۶/۴

ماخذ: محاسبات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

شکل ۵- میزان سوزاندن گاز در مشعل در مقایسه با تکالیف قانون برنامه ششم توسعه

ماخذ: وزارت نفت، گزارش «برنامه‌ها و اقدامات وزارت نفت در مورد جمع‌آوری گازهای همراه تولید نفت و مشعل»

بخش پنجم: آسیب‌ها و موانع اجرای برنامه‌های جمع‌آوری گازهای همراه در کشور

چالش‌های پیش روی جمع‌آوری گازهای مشعل که منجر به عملکرد نامطلوب وزارت نفت در طول سالهای اجرای قانون برنامه ششم توسعه شده در سه دسته کلی اقتصادی-مالی، نهادی و فنی-تکنولوژیکی تقسیم بندی شده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که دلیل اصلی عدم اجرای پروژه‌های جمع‌آوری گازهای مشعل، عدم اولویت این طرح‌ها برای شرکت‌های تابعه وزارت نفت به دلیل فقدان جذابیت مالی اجرای این پروژه‌ها در مقایسه با سایر پروژه‌های شرکت های تابعه (نظیر پروژه‌های توسعه میدان) است. در واقع شرکت ملی نفت ایران، منابع داخلی خود را همواره به پروژه‌هایی تخصیص می‌دهد که نرخ بازگشت سرمایه بالاتری داشته باشند و از این منظر پروژه‌های جمع‌آوری گازهای مشعل برای این شرکت در اولویت قرار نگرفته است. این موضوع در مورد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در طرح‌های ان.جی.ال نیز صادق است.

مهم‌ترین عوامل عدم موفقیت اجرای طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه در کشور به شرح ذیل می‌باشند:

۱- موانع جغرافیایی

- پراکندگی جغرافیایی گازهای همراه
- فاصله زیاد بین مراکز جمع‌آوری گازهای همراه و بازار مصرف محصولات آن

۲- موانع فنی

- عدم دسترسی به برخی از فناوری‌های مورد نیاز به دلیل تحریم‌ها
- پراکندگی گازهای همراه از لحاظ کمی

- مقدار بالای گوگرد (ترشی) اغلب گازهای همراه

۳- موانع اقتصادی

- مشکلات مربوط به تامین منابع مالی و عدم گستردگی بازار مالی
- نبود سازکار مناسب برای قیمت گذاری گازهای همراه نفت
- مقیاس بالای اغلب طرح‌های استفاده از گازهای همراه از نظر هزینه‌های سرمایه‌ای
- وجود بازار انحصاری در فروش گازهای همراه نفت و خرید محصولات این گازها از جمله برق و گاز سبک

۴- موانع ساختاری و نهادی

- عدم شفافیت در رابطه با اطلاعات مورد نیاز گازهای همراه نفت
- فقدان ضمانت اجرایی لازم و نظارت برای اجرای مصوبات و تکالیف وزارت نفت در خصوص کاهش فلرینگ

۵- موانع قانونی و قراردادی

- مکانیزم محاسبات ضریب تخفیف در نظر گرفته شده برای عدول کارفرما از میزان گاز تحویلی با ضررهای تحمیل شده به پیمانکار همخوانی نداشته و برای محل‌های مختلف تحویل گاز متفاوت است و نیاز به بررسی کارشناسی بیشتری دارد.
- اخذ تمامی مجوزهای لازم برای بهره‌برداری و فروش محصولات فرآورش گاز از جمله برای صادرات یا فروش داخلی محصول (مانند برق)، همچنین آماده‌سازی زمین و رعایت مقررات محیط زیستی و تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز حمل و نقل و انتقال محصول صرفاً بر عهده خریدار است. کارفرما خود را از تمامی مسئولیت‌های مختلف مبرا کرده، در حالی که رجوع به تکالیف قانونی وزارت نفت به جلوگیری از هدررفت منابع ملی و کاهش آلاینده‌های ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای، این وزارتخانه را مکلف به همکاری بیشتر و قبول مسئولیت در برخی از زمینه‌های این فرآیند می‌کند. همچنین تمامی ریسک‌های موجود در کار فرآورش گاز به عهده خریدار گذاشته شده و هرگونه عدول خریدار با جریمه سنگین همراه می‌باشد.
- قیمت خرید برق تولیدی از فرآورش گاز با تعرفه پارانهای (کمتر از مبلغ قیمت آزاد برق) بوده و امکان صادرات برق نیز برای سرمایه‌گذاران طرح‌های بهره‌برداری و تولید برق از گازهای فلر فراهم نیست.

بخش ششم: جمع بندی و اعلام نظر

با توجه به اینکه در بخش آسیب شناسی، چالش اصلی عدم اجرای پروژه‌های جمع آوری گازهای مشعل، عدم اولویت این طرح‌ها برای شرکت‌های تابعه وزارت نفت به دلیل عدم جذابیت مالی اجرای این پروژه‌ها در مقایسه با سایر پروژه‌های شرکت‌های تابعه (نظیر پروژه‌های توسعه میادین) ارزیابی و تحلیل شد؛ بایستی راهکاری در پیش گرفته شود که انگیزه و رویکرد شرکت تابعه وزارت نفت و بخش خصوصی را به گونه‌ای تغییر دهد که اجرای طرح‌های جمع آوری گازهای مشعل برای شرکتها به لحاظ مالی جذاب شود. همچنین از طرف دیگر باید یک مکانیزم تنبیهی

برای شرکت وجود داشته باشد تا از به تعویق انداختن طرح‌ها (چه اینکه طرح توسط شرکت اجرا شود و یا توسط بخش خصوصی) اجتناب کند.

کمیسیون انرژی با برگزاری جلسات متعدد و انجام بازدیدهای مکرر از مناطق نفت‌خیز و منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، موضوع جمع‌آوری و بهره‌برداری از گازهای همراه را پیگیری نموده است. بررسی‌های این کمیسیون حاکی از آن است که علیرغم صراحت احکام قانونی در بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، برنامه پنجساله ششم توسعه و قوانین بودجه سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ کل کشور در خصوص الزام وزارت نفت برای اجرای طرح‌های جمع‌آوری گازهای همراه، وزرا و مسئولان وقت از سال ۱۳۹۲ تا کنون به تکالیف مورد نظر قانون‌گذار در این زمینه عمل نکرده‌اند. این مساله علاوه بر تخلف اداری، مصداق تقصیرات قابل رسیدگی در محاکم قضایی به شرح زیر می‌باشد:

الف: وصف مجرمانه (ترک فعل)

با عنایت به مفاد ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) - فصل دهم. تقصیرات مقامات و مأمورین دولتی: چنانچه هریک از صاحب منصبان و مستخدمین و مأمورین دولتی و شهرداری‌ها در هر رتبه و مقامی که باشند از مقام خود سوء استفاده نموده از اجرای اوامر کتبی دولتی یا اجرای قوانین مملکتی و یا اجرای احکام یا اوامر مقامات قضایی یا هرگونه امری که از طرف مقامات قانونی صادر شده باشد، جلوگیری نماید به انفصال از خدمات دولتی از یک تا پنج سال محکوم خواهد شد.

ب: تخلف اداری

مستند به مفاد ماده (۸) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب سال ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی در خصوص نقض قوانین و مقررات، کم کاری و سهل انگاری در انجام وظایف محوله و سرپیچی از اجرای دستورات و نهایتاً ایجاد نارضایتی در ارباب رجوع با انجام ندادن یا تأخیر در انجام امور می‌باشد که می‌بایست در کمیته‌های رسیدگی به تخلفات اداری دستگاه‌های مربوطه مورد رسیدگی قرار گیرد.

با توجه به مراتب ذکر شده و مفاد ماده (۲۳۴) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مصادیق قصور وزارت نفت و تخلف اداری ناشی از اجرای ناقص احکام قانونی مذکور در این گزارش محرز است که این کمیسیون تقاضای بررسی و ارجاع موضوع به قوه قضاییه برای رسیدگی را دارد.